



1.7.2016

Valtiovarainministeriö
Henkilöstö- ja hallintopolitiikkaosasto
Anu Markkola

LUONNOS HALLITUKSEN ESITYKSEKSI VALTIOKONTTORIA KOSKEVAN LAIN MUUTTAMISESTA: LAUSUNTOYHTREENVETO

Valtiovarainministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi Valtiokonttoria koskevan lain muuttamisesta. Valtiokonttorista annettuun lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 a §, jonka mukaan Valtiokonttori voisi siirtää yksityiselle toimijalle sille säädettyihin tehtäviin liittyviä rutiiniluonteisia avustavia tukitehtäviä, joissa ei käytetä merkittävää julkista valtaa. Avustavia tehtäviä hoitava taho toimii ehdotetun säännöksen tehtäviä suorittaessaan rikosoikeudellisella virkavastuulla. Esitysluonnoksen 4 a § vastaa muotoilultaan Verohallinnosta annetun lain 2 b §:ä.

Lausuntoa pyydettiin ministeriöiltä, eduskunnan oikeusasiamieheltä, Tietosuojavaltuutetun toimistolta ja Valtiokonttorilta. Ministeriöitä pyydettiin huolehtimaan tarvittaessa myös hallinnonalojensa kuulemisesta. Lausunnon antaneet virastot on lueteltu tämän lausuntoyhteenvedon lopussa.

Lausuntoyhteenvedo

Lausunnon antaneet näkivät muutosesityksen pääasiallisesti kannatettavana ja tarkoituksenmukaisena. Avustavien tukitehtävien siirtoa ulkopuoliselle toimijalle viraston ydintehtäviin keskittymisen edistämiseksi pitävät hyvänä *SM*, *VM*, *VATT*, *Valtori* ja *STM:n* hallinnonalaan kuuluva *Fime*. *SM* toteaa lisäksi erityisesti positiivisena seikkana ehdotuksessa sen, että se mahdollistaa niukkenevien resurssien suuntaamisen ja keskittämisen viranomaisen ydintoimintoihin kuuluvien tehtäviin; käynnissä oleva VAHVA-hanke sekä liitännät mahdollisiin perusteluissa mainittuihin tiedoksiantopalveluihin tulee lisäksi ottaa huomioon tehtäviä ulkoistettaessa erityisesti luokitellun aineiston osalta.

Eduskunnan apulaisoikeusasiamies ja *OM* toteavat, että hallituksen esitystä on tarkennettava suhteessa perustuslain 124 §:än. *Apulaisoikeusasiamies* kiinnittää lausunnossaan huomiota myös siihen, ettei esitysluonnoksessa ole arvioitu PL 124 §:ssä tarkoitettulla tavalla sääntelyn tarpeellisuutta Valtiokonttorille kuuluvien tehtävien tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi eikä sitä, vaarantaako ehdotettu sääntely perusoikeuksia, oikeusturvaa tai muita hyvän hallinnon vaatimuksia.

OM huomauttaa, että esitysluonnoksen nykytila ja ehdotetut muutokset -jaksoa tulisi täydentää ja toteaa, että esityksessä olisi syytä viitata

perustuslakivaliokunnan lausuntoon PeVL 30/2012 vp. Kyseisessä PeV:n lausunnossa todetaan, että viranomaiselle annettavien ilmoitusten ja muiden asiakirjojen vastaanotto, lajittelu sekä asiakirjojen ja niihin sisältyvien tietojen tallentaminen (ehdotetun 4 a §:n 1. kohta) sekä sähköinen tiedoksianto ja siihen liittyvän suostumuksen hallinta (3. kohta) ovat vain viranomaista avustavia lähinnä rutiiniluonteisia tukitehtäviä, eikä niihin sisälly julkisen vallan käyttämistä. Edelleen viranomaisten lähettämien asiakirjojen tulostaminen ja laittaminen kuoriin (2. kohta) ei ole PL 124 §:ssä tarkoitettua julkisen hallintotehtävän hoitamista. Hallituksen esityksen perusteluissa olisi syytä tuoda selkeästi esiin se, että yksityiselle toimijalle voidaan siirtää ainoastaan avustavia tehtäviä.

VM toteaa lausunnossaan, että lakiehdotuksen 4 a §:n 1 momentin kohdat 2 (asiakirjojen tulostaminen ja postitus) ja 3 (sähköinen tiedoksianto ja suostumustenhallinta) ovat ristiriidassa eduskunnan käsittelyssä nyttemmin olevan ns. KaPA-lain ja TORI-asetuksen kanssa. Tästä syystä ehdotettujen säännösten tarpeellisuutta tulisi harkita uudelleen ennen hallituksen esityksen antamista.

Aluehallintovirastot katsovat lausunnossaan, että viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaiseen salassapitovelvoitteen täyttämiseen sitoutuminen on ehdoton edellytys viranomaisen ja yksityisen toimijan sekä jälkimmäisen mahdollisten alihankkijoiden väliselle toimeksiantosuhteelle, ja siitä tulisi ottaa maininta itse lakitekstiin. Lisäksi olisi täsmentää, mitä tarkoitetaan asiakirjoihin sisältyvien tietojen tallentamistehtävillä. Salassapitovelvollisuuden tärkeyteen viittasivat lausunnossaan myös *OM* ja *SM*.

PLM pitää tärkeänä, että esityksen suhde henkilötietojen käsittelyä koskevaan sääntelyyn arvioidaan esityksen jatkovalmistelussa, sillä alihankkijan käyttäminen voi synnyttää tilanteita, joissa voi olla kyse henkilötietolain mukaisesta henkilötietojen käsittelystä taikka tilanteita, ja joissa alihankkija ei ole välttämättä Suomessa taikka EU- tai ETA-maassa. *Tietosuojavaltuutetun toimisto* toteaa, että henkilötietojen käsittelyä sisältävien tehtävien ulkoistaminen edellyttää henkilötietolain säännösten huomioimista.

Verohallinto toteaa lausunnossaan, että koska rikosvastuuta ei lähtökohtaisesti voida ulottaa julkista hallintotehtävää ulkomailla suorittavaan ulkomaalaiseen henkilöön, alihankinta käytännössä rajautuu vain Suomessa toimiville yksityisille tahoille.

Ahvenanmaan valtionvirasto kiinnittää huomiota kielikysymykseen todeten, että yksityistenkin toimijoiden on noudatettava kielilain mukaisia määräyksiä ja Ahvenanmaan itsehallintolakia.

ProUnioni katsoo, että mikäli esitys etenee eduskuntakäsittelyyn, muutoksessa on henkilöstön kannalta hyödynnettävä luonnollista poistumaa taikka henkilöstö sijoitettava muihin tehtäviin Valtiokonttorissa.

Lausunnon antaneista ministeriöistä lausuttavaa ei ollut *VNK:lla*, *OKM:llä*, *LVM:llä* eikä *YM:llä*. *STM* toteaa niin ikään, ettei ministeriöllä ole esitykseen lausuttavaa, samoin totesi ministeriön hallinnonalalla Terveiden ja hyvinvoinnin laitos *THL*. *STM:n* hallinnonalalla asiasta lausui Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus *Fimea*, joka viittaa pääministeri Sipilän hallituksen hallitusohjelman digitalisointitavoitteeseen ja toteaa kannattavansa ehdotettua lakimuutosta ja sen mahdollistamaa tehtävien digitalisointia. *TEM* pitää esitystä perusteltuna ja toteaa, ettei sillä ole huomautettavaa esitykseen. *VM:n* hallinnonalalla *Tulli* ja *VRK* toteavat, ettei niillä ole asiaan lausuttavaa ja

Palkeet esittää lausuntonaan lakimuutoksen hyväksymistä.

SM toteaa, että mikäli esitetty uudistus toteutetaan, kokemuksia toimintojen ulkoistamisesta on syytä seurata ja analysoida, jotta uudistuksen onnistuessa sitä voitaisiin hyödyntää muillakin hallinnonaloilla.

Nimike	Etunimi Sukunimi
--------	------------------

Liitteet

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi
Valtiokonttoria koskevan lain muuttamiseksi VM/818/03.01.00/2016

Valtiokonttoria koskevan lain muuttamista valmisteleavan työryhmän
asettamispäätös

Lausunnon antoivat:

Valtioneuvoston kanslia
Oikeusministeriö
Sisäministeriö
Puolustusministeriö
Valtiovarainministeriö
Aluehallintovirastot
Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus Palkeet
Tulli
Valtiokonttori
Valtion taloudellinen tutkimuskeskus VATT
Valtori
Vero
Väestörekisterikeskus
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Liikenne- ja viestintäministeriö
Työ- ja elinkeinoministeriö
Sosiaali- ja terveysministeriö
Terveystieteiden tutkimuskeskus THL
Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea
Ympäristöministeriö
Eduskunnan apulaisoikeusasiamies
Statens Ämbetsverk på Åland
Tietosuojavaltuutetun toimisto
ProUnioni

Tiedoksi

Ministeriöt
Eduskunnan oikeusasiamies
Tietosuojavaltuutetun toimisto
Valtiokonttori
VM/HO

